Kőszeg, 1918. március hó 10.-én. 10. szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 8 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Gondoskodás a jövőről.

Mindenütt foglalkoznak ma a háboru által elpusztitott javak helyreállitásának tervével. Egész helységeket, városokat, épületeket és gyárakat, melyek széjjelrombolva, elhamvasztva lettek, ujra fel akarnak épiteni. Amire azonban legkevesebbet gondolnak, az a tönkresilányitott emberi erők helyreállitása.

Baj és gond, a munkaerőnek legszélsőbbre fokozott megfeszitése, különösen pedig a harctér mögötti békés lakosság ellen vezetett kiéheztetési hadjárat következményei elgyengitették az embereket és megtámadták idegrendszerüket. Ha mindezeknek a befolyasoknak szivósan ellent is álltunk, mégsem tagadható, hogy a mostani nemzedék ereje jelentékenyen elernyedt.

Mindenekelőtt azonban a gyermekek szenvedtek az ezerféle nélkülözözés, a sok szükölködés alatt. A gyermeki test, mely még csak az épülés, a fejlődés stádiumában van, gyorsan felemészti a neki juttatott táplalékot és nem gyüjt tartalékokat, melyekből szükösség idején pótolhatja az apadó erőforrásokat. A rossz táplálkozás következményeit nagyon is hamar lehet észrevenni a gyermekeken. Növésük hátramarad, halványak, gyengék, faradtak lesznek és betegségellenállási képességük csökken.

Igaz, hogy országszerte igyekeztek e gonosz jelenségek ellen védekező intézkedéseket tenni. Élelemmel látták el a gyermekeket az iskolákban, gyenge gyermekket üdülés céljából nyaralni vitték. Mindez azonban a szükösség nagyságával arányban nem álló, korlátolt mértékben történt.

Feltétlenül nagyarányu a gyermekek százezreire kiterjedő akciót kellett tehát inditani, hogy a háborus idők halvány, gyenge gyermekei erősbödjenek, erőhöz, egészséghez jussanak. Csak igy lehetséges a fiatal nemzedék haladó elerőtlenedésének gátat vetni és oly nemzedéket nevelni, mely betegségeknek ellentállni képes.

Gondoskodni a gyermekekről: mulhatatlan kötelesség, mert a haza jövője: a fiatal nemzedék. Azért örömmel üdvözöljük azt az akciót, melyet e nemes cél érdekében nagyuri hölgyeink inditottak, s reméljük, hogy mindenki tehetségéhez képest közre fog működni ennek az annyira fontos tervnek a megvalósitásában. Kőszeg városa is alkalmas lenne arra, hogy nyáron a szünidő alatt néhány száz gyermeknek üdülőhelye legyen.

Helyi hirek.

Katonai szemle. Kedden városunkban tartózkodott Gerstenberger Frigyes lovag lovassági tábornok, a pozsonyi hadtestparancsnok a helyben állomásozó katonaság feletti szemle céljából. Kiséretében volt Pewny vezérkari törzsorvos és Ince vezérkari őrnagy.

Előléptetés. Dr. Deutsch Lajos ügyvéd, ki mint egyéves önkéntes előbb az orosz fronton, jelenleg a román fronton teljesit katonai szolgálatot, ez év januártól számitandó ranggal hadnaggyá léptetett elő.

Hadi eretsegi. A helybeli főgimnázium VIII. osztályából besorozott tanulók: Markovits József, Deutsch Imre és Simon József pénteken délelőtt Dr. Bárdos igazgató elnöklete mellett megtartott vizsgálaton érettnek nyilvánitattak és pedig az első jeles, a másik kettő jó eredménnyel. A többi osztályból bevonuló diákok osztálybizonyitványt kaptak.

Hősi halál. Szabó András asztalosmesternek hasonnevu asztalos fia, a harctérről sulyosan megsebesülve Bécsbe szállittatott, hol hosszu szenvedések után 25 éves korában elhunyt. Tetemét ideszállitották. Temetése holnap délután 4 órakor lesz a temető kápolnájából. Vitéz katona volt, ki többszörös kitüntetésben részesült.

A „Gelencei fenyjelek" háborus szinmű első előadása csütörtökön este ½6-kor lesz a főgimnáziumban. Ezen előadásra az összes jegyek elkeltek és igy ez estére már csak állóhely kapható. Pénteken ugyanazon időben lesz a második előadás, melyre ülőhelyek még kaphatók, szombaton pedig a harmadik előadás kizárólag az ifjuság számára.

A város önkormányzati szabályrendeletének módositását Vasvármegye törvényhatósága jóváhagyta. Ez a módositás főleg arra vonatkozott, hogy a város tisztviselői ne a 10.000 lakoson aluli, hanem ezen felüli C. táblázat szerinti rangsorba jussanak, minek folytán a polgármester a VII., a tanácstagok a VIII. rangsorba és a többi tisztviselő is megfelelő előnyösebb fizetési rangba kerültek, ugy amint azt a novemberi köögyülés egyhangulag elhatározta.

A Hegyforrás Szikvizgyár r. t. ez évi közgyülését mult vasárnap tartotta a városházán Freyberger Sándor elnöklete alatt, ki ismertetvén az elmult üzletév forgalmát, örömmel konstatálta, hogy az anyagszerzés nehézsége daczára mégis sikerült oly eredményt elérni, hogy a tartalékalapot is növelhetik és részvényenkint 5 kor. osztalék fizethető. Gratzl Gyula könyvelő felolvasta ezután az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentést, melyeket a közgyülés egyhangulag jóváhagyott és a felmentvényt is megszavazta. Az osztalékot Isovits István társulati penztárnok fizeti ki, de beváltható bármely helyi pénzintézetnél is.

Tárca.

Családi perpatvar.

— Régi jegyzőkönyvek alapján —

Változatosság okáért tekintsünk bele a régi időknek családi viszonyaiba, melyek, ha a krónikás hűen velette papirra az előforduló eseteket, vajmi kevés tárgyat szolgáltatnának valami izgató családi drámának megirására. S pedig azért, mert a régi időben nagyra becsülték a a tiszta, családi életét; megvetették, de megis büntették a parázna személyeket. Az még a legenyhébb büntetés volt, hogy a parázna némbert a bitófa alá állitották, „sillinget" csaptak reá és azután a városból kivesszöztették. Ennél szigorubb büntetést is szabott ki a nemes magistratus az erkölcstelen életre, amint a krónikában hűen fel van jegyezni. A büntetés kiszabásában egyenlő mértéket tartottak ugy a házassági kötelékben állókra, mint azon kivülieke. Ha az ügy a magistratus elé jutott, büntetését el nem kerülte.

Igy járt Sibola András vargamesternek felesége is, kit ura hütlenségen ért. — — A hitvestársi tekintélyében sulyosan megsértett suszter felháborodásában maga kivánt leszámolni ugy a hűtlen feleséggel, mint a nála dolgozott horvát legénnyel, de a nemes magistratus tudomást szerezve a családi perpatvarnal sulyosabb casusról, maga elé idézte a szereplő személyeket, megbüntette a legényt, kit fogság büntetésének elszenvedése után a városból kitiltottak. Az asszonynak pedig Sibola András, ki inkább a koresmákban a poharak fenekét nézte, mint feleségének udvarolt volna és ennek folytán érezhette, hogy feleségének ballépésére ő szolgáltatott okot, — megbocsátván, a magistratus szabadon bocsátotta ugyan, de előbb hitvese hűségére intette.

Sibola András esetében nincs semmi bonyadalom. Mindennapi eset, melynek üdvös tanulsága az: az asszonyra vigyázni kell, de elhanyagolni sem szabad.

Somogyi Mátyás és felesége Pamer Rozina házastársak közti perpatvar már bonyolultabb ugyan, de nem lehet igen eligazodni, kinek részén van az igazság, a férj vagy az asszony hibás-e? Miután a nemes magistratus az egyenetlenkedő házastársaknak ügyébe szinte beavatkozott és örömének adott kifejezést, hogy a családi viszályt elsimithatta — ugy látszik a házastársak a városban előkelőbb positiót foglaltak el — részletesebben foglalkozom tehát csak azon fejkötővel, mely a házastársaknak bár rövid időre mégis elválásra szolgáltatott okot.

Fejkötőt régi időben minden asszony viselt. Mégis nevezetes ruhadarab volt, mely azonban már divatját multa. Polgári- és uri asszonyok már alig viselik. Az a fejkötő, melyet Somogyi Mátyás ágyában talált törvényes felesége, a feleség nem a magáéra, hanem a náluk szolgáló horvát szolgálóéra ismert. Mi sem természetesebb, hogy az idegen fejkötőnek ily helyen való meglelése Somogyi Mátyásné azon indulatokat, — hűtlenségi gyanut, haragot, felháborodást keltete fel, — melyek a házassági kötelék — ideiglen — felbontását idézték elő. Akkori időben a házastársak nem igen váltak el véglegesen és miután mit sem becsültek nagyobbra a tiszta családi életnél. Biró Uram Erdős János 1689. évi junius hó 18-án a magistratusban említést tett a „minemü csunya állapot és villongásról", mely Somogyi Mátyás és felesége között vagyon. A magistratus tehat maga elé citálta az egymással hadilábon álló házasfeleket, hogy az esetnek szigoru megvizsgálása után őket kibékitse, mert Somogyi Mátyás kereken visszautasitotta feleségének vádját és erős „hüttel megesküdött, hogy semmit sem tud benne", — és a városi fiscalis, amint más esetekben szokta, sem tevén az állitólag hűtlen férj megbüntetésére inditványt, a magistratusnak ezen kibékitési lépése nem sikerült.

Az asszony a magistratusnak azt felelte:

A Kőszegi Takarékpénztár közgyülése mult vasárnap volt szentgyörgyi Czeke Gusztáv elnöklete alatt. Freyler Lajos ügyvezető igazgató ismertette az évi jelentést, a mérleget és a nyereség- s veszteség számlát, a felügyelő bizottság jelentését, mire mindezeket egyhangulag jóváhagyták. Ezután a részvénytőke felemelésére vonatkozó inditványt tárgyalták s azt az előterjesztés értelmében szintén egyhangu helyeléssel fogadtákel. E szerint elhatároztatott, hogy a 240,000 K részvénytőke 1 500,000 K-ra emelik a tartalékalapból és 900 drb. uj részvény kibocsátása utján. Az uj részvényekből az igazgatóság 600 drbot az eddigi részvényesek számára egy régi részvény után, egy uj részvényre biztositott elővételi joggal, 1200 K árfolyamon enged át, 300 drbot pedig szabad jegyzésre bocsát 2000 K kibocsátási árban. Az 1896. évi részvénykibocsátásból eredő 240,000 K részvénytőke tartalékalapot az alaptőkéhez csatolják és az eddigi 600 drb. 400 K névértékü részvényt 1000 K névértékure bélyegzik fel, ugy, hogy az alaptőke 1,500 drb. 1000 K névérték részvényre oszlik. Az elővételi jog április 15-ig gyakorolható. E határozatnak megfelelőn elhatároztatott az alapszabálymódositás, továbbá még a nyugdijszabalyzaté is. Az igazgatóságbólkilépő Czeke Gusztáv elnök, Endrédi Gábor alelnök, Auguszt János, Horváth Béla, Jagits Imre, Dr. Lauringer János, Schäffer Gusztáv igazgatósági tagok és a felügyelő bizottság eddigi tagjait: Chernel Istvánt, Kuttel Dezsőt, Lauringer Eleket egyhangulag ujra választották.

A város ez evi költségvetését ujra tárgyalni kénytelen a képviselőtestület. A vármegyei számvevőségnél ugyanis egy összegezési hibát fedeztek fel és ez 10,000 koronával kedvezőtlenebbé tette, tehát más pótadókules megállapitására van szükség. Időközben azonban befejeztek a III. osztályu kereseti adónak kivetését, mely nagyobb alapot nyujt mint akkoriban ismeretes volt, midőn a költségvetést tárgyalták. Ennek folytán a 10,000 kor. hiány aligha fog változást előidézni a már megállapitott 71% pótadóban, sőt talán még leszállitható is lesz.

A város tanitói, mindkét felekezet-é, kérvényt nyujtottak be a városhoz, hogy adják meg nekik az állami tanitók részére megállapitott nagyobbilletmények különbözeti összegét, amint hogy más városokban is megteszik és jelenleg a változott életviszonyokra való tekintetből különösen indokolt. Evekkel ezelőtt már tárgyalták ezt az ügyet és sok félreértésre adott okot, mert a város akkoriban azt az álláspontot foglalta el, hogy fizesse az állam a különbözetet, mivel a kellő időben ezért jelentkezőknek ezt biztositotta is. Kétségtelen nagy igazságtalanság volt az már akkor, hogy a közoktatásügyi miniszter az állami és felekezeti tanitók javadalmazását illetőleg egyáltalában különbséget tett.

Ujabb sorozás. Az 1894—1899. évi születésü népfolkelésre kötelezettek ujbóli összeirását rendelte el a honvédelmi miniszter. A pótszemlére való összeirás márkius 11.-én veszi kezdetét.

A Mexiko-földek parcellázását illetőleg már hirül adtuk, hogy az eladásra kerülő 300 holdnyi területet jóval tuljegyezték. Feltünő azonban, hogy a régi bérlők közül sokan nem jelentkeztek, holott ezeknek más ajánlattevővel szemben feltétlen elsőbbségük van. A hatóság tehát ez uton figyelmezteti az érdekelteket, hogy e hó 15-ig még jelentkezhetnek.

Köszönetnyilvanitás. A Kőszegi Takarékpénztár a helybeli ipartestületi segélyegylet részére 100 K-át volt kegyes adományozni. A nagylelkü adományért hálás köszönetet mond az elöljáróság.

Köszönetnyilvanitás. A Kőszegi Takarékpénztár a kőszegi betegház egyesületnek az idén is 100 K. adományt juttatott. E nemeslelkü adományt hálás szivvel köszöni az egyesület nevében az igazgatóság.

Köszönetnyilvanitás. A Kőszegi Takarékpénztár a helybeli polgári fiuiskola részére 40 kor. tankönyvekre, 40 koronát jutalomkönyvekre és 60 koronát szegény tanulók segélyezésére adományozott. A Kőszegi Általános Takarékpénztár 41 koronát adott szegény tanulók segélyezésére. Ez adományokért hálás köszönetet mond az igazgatóság.

Köszönetnyilvanitás. A Tekintetes Kőszegi Általános Takarékpénztár a helybeli önkéntes tüzoltó egyesületnek 50 K-t kegyeskedett adományozni, mely nemeslelkü adományért az egyesület elnöksége hálás köszönetet mond.

Köszönetnyilvanitás. A Tekintetes Kőszegi Takarékpénztár a helybeli önkéntes tüzoltó egyesületnek 100 K-t kegyeskedett adományozni, mely nemeslelkü adományért hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

A Vöröskereszt-Egylet kőszegi fiokja leghálásább köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a helybeli barakkórházban levő beteg hőseink szenvedését beföttel, gyümölccsel és egyéb üditükkel enyhitették. A jótékony adakozók az 1918 évben: Bobuss K., br. Babarczy Ilona, özv. Boltek M.-né, sz. Domonkos r. nővérek és növendékek, özv. Freyler Gottliebné, Gyömörey Mária, özv. Hüberth K.-né, dr. Kováts J.-né, Linzer M.-né, dr. Lauringerné, özv. Mick B.-né, Nődl Melania, Schöner O.-né, Szomor Aurélné, Tipka F.-né, Udvardy K., Unger K.-né, és Waldmayer K.-né urhölgyek. Egyuttal felkérjük a város hazafias érzésü, áldozatkész közönséget, hogy nélkülozhető beföttjeiket, aszalt vagy friss gyümölcseikből lázas, sokat szenvedő hőseinknek juttatni sziveskedjenek. Kiknek terhükre válnék a betegek felkeresése, azokat kérjük, hogy adományaikat továbbitás céljából a szent Domonkos r. nővérek portájánál adják le. Chernel Istvánné elnöknő.

A bőrtermesüket értékesitő termelőket arra figyelmeztetik a város hatósága részéről, hogy a legutóbbi termés után hektoliterenkint 14 korona termelési adó fizetendő és ezért anyagi felelősséggel is tartoznak. Ez saját fogyasztásukra is szól, mert a boritaladó kedvezmény ezen adónemre nem vonatkozik.

Rendelet a hadifoglyok kicseréléséről. A nálunk levő orosz hadifoglyok elszállitására már megérkezett a miniszter rendelete, amely azt célozza, hogy a rendet a legteljesebb mértékben fentartsa, hogy ezzel a gyors lebonyolitást biztositthassa. Az orosz hadifoglyok nem hadifoglyok többé, de — katonák, akik katonai fegyelem alá tartoznak. Nincs arra szükség, hogy más bánásmódban legyen részük, mint volt fogságuk tartama alatt, de viszont a katonai fegyelem keretében kell maradniok addig, amig el nem következik a teljes szabadulás ideje. Aki ezt szökéssel akarja elérni, az rosszul jár, mert nemcsak a szökésért büntetik meg, hanem az utolsó csoportban fogják csak haza szállitani. A hadifoglyok beosztása marad az eddigi. Mindenki ott dolgozik, ahol eddig, szabadságolni, vagy elbocsátani hadifoglyokat nem szabad. Ugyanesak változatlannak kell maradnia az elbánásnak is. Nem engedhető meg, hogy bármelyik hadifogoly, ha tiszti rangsorban van is, s anyagilag módjában állna, korábban elutazzék és gyorsitottan kerülhessen el helyéről, mint amikor azt illetékesen megállapitják. Megállapitja a rendelet, hogy a hadifoglyok mit vihetnek magukkal. Feldolgozatlan arany és ezüst tárgyakat, drágaköveket nem vihetnek magukkal a hadifoglyok; arany és ezüst érmeket legfeljebb két korona értékig tarthatnak meg. Természetesen ékszereiket elvihetik. Papirpénzt is csak ezer koronáig tarthatnak magukkal, ez alól kivételt csak a háromnál több gyermekkel biró, vagy rokkant hadifoglyok képeznek, akiknek a parancsnokság nagyobb összeg elvitelét is engedélyezheti. A hadifoglyok többi pénzét és jelzett értékeit nyilvántartásba veszik, nyugtázzák, s a béke teljes helyreállitása után fogják visszautalni. A két nagyhatalom fentartja a jogot, hogy a papirpénz elviteléről máskép is intézkedhessek. Nem szabad a hadifoglyoknak katonai felszerelést, látesövet, bőrt, fényképezőgépet stb., magukkal vinni. Általában a tisztek podgyásza nem haladhatja tul az ötven kilogrammot, a legénységé pedig a huszonöt kilogrammot. Az a hadifogoly, aki március elsejétől kezdve megszökött, vagy megszökik, nemcsak büntetést kap, hanem csak az utolsó fogolyszállitmánnyal kerülhet vissza hazájába. A fogolyőrségeknél az orosz hadifogoly bejelentheti, ki kiván itt maradni, s ha az ellen egyébként nincs kifogás, az itt maradást engedélyezik, annak visszatérnie nem kell. A rendelet arról, hogy a foglyok elszállitása mikor kezdődik meg, nem intézkedik.

A tüzifa-beszerzésre nézve felhivást bocsát ki a város, hogy előjegyzéseket már f. hó 15-től—25-ig fogadjel a közélelmezési hivatalban, hol az erdőmester fogja a jelentkezőket jegyzékbe venni. Minthogy a város a hercegi tulajdont képező Pogány erdőből is a vágatás alá kerülő mennyiségnek 60% át biztositotta a közönségnek, ez évben a közönség igényeit jobban tudja kielégiteni és részben a fuvarozás egy része is megkönnyebbül. Az előjegyzésnél még nem kell lefizetni az árát, mivel a vételár a megállapitható mennyiségtől függ. E korai intézkedést csak helyeselni tudjuk. Igy legalább tisztában lesz azzal mindenki, hogy mennyire számithat a városi fából. Jó lenne azonban még idejében arról is gondoskodni, hogy miként történjen a falefuvarozás, mert az kétségtelen, hogy helyi fuvarosaink nem képesek az egész mennyiséget leszállitani. Ez a körülmény pedig ezenfelül még árdrágitást is okoz. Az Általános Takarékpénztár fuvarozási vállalatát megszüntette. Egyrészt mert az igavonó állatok ellátása lehetetlenné vált, másrészt, mert e kizárólag a város és a helybeli közönség érdekében létesitett vállalkozása kellő méltatásban nem részesült. Véleményünk szerint az lenne a legjobb megoldás, ha erre a város maga vállalkoznék. Faraktárba kellene lehordatni a fát és igy a fuvarozás néhány hónap alatt lebonyolitható, melyek után a beszerzett állatokat értékesiteni lehetne. Ez annyira közérdekü, hogy még esetleges kockázat árán sem szabadna ettől visszariadni. Egy város egész közönsége könyebben is birja el, mint oly vállalkozás, mely ebből hasznot huzni nem akar.

Orosz fogságból hazatért katonáink, hogy megélhetésük biztositva legyen, addig is, amig be kell majd vonulniok, az illetékes póttestparancsnokság utján katonai rendfokozatukhoz megfelelő járulékot kapnak hadifogságban eltöltött egész idejükre visszamenőleg. A póttest-

---

„eő jó lölki ismeretell visza nem mehet, mivel oléssel fenegeti, Somogyi Mátyás penigh azt feleite, hogy visza nem kivánnya, mivel ugy meghgyalázta".

Biró Uramnak Erdős Jánosnak bizonyára jó szandéka tehát nem sikerült, sőt magára vonta Pater Superior mint Plébánosnak azon figyelmeztetését: „a nemes tanács ne avassa magát Somogyi Mátyás és felesége közti házasságbeli egyenetlenségbbe, nehogy méltósságos Kardinál Urunk eő Nagának valami neheztellését ne vegyék".

Azonban Biró Uram Erdős János nem hagyta abba jó szandékát. A kibékitést sutyomban intézte. Ugylatszik jó megpuhithatta Somogyi Mátyás uramat, hogy feleségét vegye viszsza, mert csak várta a jó alkalmat.

E napon hivta meg Erdős János Biró Uram a házas feleket, hogy a köztük levő „veszekedést valami jó modalitással complanálja, nehogy nagyob tüz támadna belőle." Tovább irja a krónikás „Istenek eő Szent Feolségének vezérlésibul annyira leptenek a Parsok, hogy kész Somogyi Mátyás a Felesigit vissza venny, mindazonáltal oly modalitással; hogy a Száját taresa megh és akármi kiesin dologértis öszvő ne háborodgyek vele, hanem bocsulle megh, amint jó Aszony szokta urát bocsülleny. Ellenben az Asszony azt kivánta, hogy Somogyi Mátyás ugy viselye magát, amint szokta magát a jó bocsuletes férfiu viselny és őtet akármi kiesin dologértis ne Szidalmazza, ne kergesse és halálra ne fenegesse, máshová Széllyel ne járjon és imillyen amollyan eszem iszom emberekkel ne igyik, egyek. Ez mind a két részrül bemondatot és ennek meghállássára meghirt uraiméknak utrisque kezek béadássával (amint hogy magokis egyik a másiknak kezet nyujtván) confirmáltak."

Biró Uram, a tanácsbeliek igen örültek a házastársak kibékülésének. De Biró Uram távozásuk előtt szükségesnek tartotta őket arra figyelmeztetni, hogy a köztük állott tüzet valami formán föl ne gerjesszék. Mert ha még egyszer a magistratus elé kerülnek, a magistratus harmadszor már a törvény szerint fog eljárni az ellen, ki arra nézve okot fog szolgáltatni. Fiscalis Uram is megértette velük, mi van a törvényben.

A jegyzőkönyvet iró krónikás végül megjegyzi: „adgya Isten, hogy lehessen állandosságh közötök."

— a. j. —

parancsnokság által fölvett jegyzőkönyvben meg kell felelniök arra nézve, mikor és hol kerültek fogságba, mikor kaptak utoljára illetéket. Megállapitják, jogosult e arra, hogy az 50 koronás jutalmat megkapja, ami azoknak jár, akik különös veszélyek között szöktek a fogságból haza. Az illetékeket az illetékes parancsnokságok állapitják meg és a gazdasági hivatalok fizetik ki.

A hienc-oroszok. Egyik pékmester boltjában megjelent két orosz katona. Az egyik kifogástalan szép zengzetes hienc-nyelven kérdi: „Kunt i filei a wekn hobn?" A pékmester, ki tudja, hogy az orosz fogolykatonák legtöbbje a magyar nyelvet birja, meglepetten kérdi tőle, ugyan hol állott szolgálatban, mire azt felelte, hogy Ukrajnában. Most még jobban meglepetve kérdi: „hát ott is beszélnek e szép nyelven?" „Ápáláj", felel ismét hienczül, ott voltam fogságban és mert erre valók vagyunk, hazaszöktünk — orosz katonaruhában.

Az orosz békekötés hiret magyarázta egyik polgártársunk az ő szolgálatában álló orosz fogoly munkásának. Várja a hatást, a lelkesülő öröm megnyilvánulását, — de az ellenkezőjét tapasztalja. Szomoruan lehorgasztott fővel azt mondja itt tanult magyarságával: „Ruszki nem kell béka, van elég béka magyarszki, ruszki maradni magyarszki, neki itt van lenni béka."

Golya a köszeci vonáton. Pénteken este innét Szombathelyre utazott Kiskó Anna győrasszonyfai hajadon egy másodosztályu kocsiban egészséges leánygyermeknek adott életet. Szombathelyen a mentők szállitották be a bábaképző intézetbe.

Varrónő ugy helyben mint vidéken bárminő uj és javitási munkát elvállal. Levelezőlap elegendő. Cim: Lepold Juliska, Kőszeg, Tüskevár utca.

A Legjobb Könyvek sikere. Kevés vállakozos lett népszerüvé olyan rövid idő alatt, mint a „Legjobb Könyvek." Pár nap mulva jelenik meg tizedik száma és eddigi kilenc füzete is elég volt arra, hogy a magyar közönséggel ezt a páratlan regénygyüjteményt megkedveltesse. Nem is csoda, mert ami érdekfeszitő és emellett irodalmi alkotása van a világirodalomnak, az mind helyet kap a legjobb magyar irók mellett a „Legjobb Könyvek"-ben. A tizedik szám Conan Doyle-nak legszenzációsabb detektiv regényét, A Sátán kutyáját tartalmazza. Egyes szám ára 60 fillér.

Az Érdekes Ujság január 1-én a hatodik évfolyamába lépett. Az Érdekes Ujság az elmult öt év alatt a leggazdagabb, legszebb és legérdekesebb hetilap a magyar olvasóközönség nélkülözhetetlen képeslapja lett. Az Érdekes Ujság minden eseményről páratlanul gyorsan számol be. A kiállitás szépségében, a tartalom gazdaságában, az ingyen mellékletek és kedvezmények változatos sokaságában egyetlen képeslap sem versenyezhez vele. Az Érdekes Ujság előfizetési ára egy negyedévre 7·80 korona.

Ujság és naptár nélkül ma már intelligens ember nem élhet. Felhivjuk az olvasóközönség figyelmét a most 40-ik évfolyamába lépő Pesti Hirlapra, a magyar demokrácia annyira kedvelt független politikai napilapjára, amely immár 28-ik éve látja el rendes előfizetőit a minden háztartásban nélkülözhetetlen naptárral. A Pesti Hirlap naptára az 1918-ik évre válogatott szépirodalmi közlemények mellett sok közhasznu tudnivalót tartalmaz aktuális képekkel és a világháboru egyévi történetét megvilágitó térképpel. Aki a Pesti Hirlapra egy negyedévre előfizet (13 koronával), az ingyen és bérmentve kapja meg ezt a nélkülözhetetlen könyvet.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Háborus hiradó. A napnyugati hercegnő. Vigjáték 4 részben, a főszerepben Henny Porten.

Vidéki hirek.

Kitüntetés. Megirtuk mult héten, hogy Haramia Erzsébet felsőtisztási tanitónő (Haramia István doroszlói vendéglős leánya) a magyar nyelv sikeres tanitásáért több oldalról is kellő méltatásban részesült. Most tudtuk meg, hogy a „Nógrádmegyei Nemzeti Intézet" 100 koronás, Gróf Zichy János kerületi senioratus 200 koronás jutalomban részesitette, a „Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület" pedig diceső oklevéllel fejezte ki elismerését.

Kund Sámnel ev. esperes, a répcelaki evang. hitközség lelkipásztora, a dunántuli ev. egyházkerület szeniorja, 81 éves korában Szombathelyen a Fehérkereszt kórházban elhunyt. Tetemét egyházközségébe szállitották, hol tegnapelőtt volt temetése. Kapi Béla püspök és Zongor Körmendi lelkész méltatták kiváló érdemeit nagy gyászgyülekezet előtt.

Bérletváltozás. Salamonfán Zichy-Meskó Jakab gróf birtokát eddig Weiszkopf Ferenc bérelte, aki azonban bérlete lejárván, Bécsbe költözött. A bérletet a büki cukorgyár vette át. A gyárnak van már ott bérlete, a gyülevizi Braun József-féle birtok, mely határos az emlitett Zichy-féle birtokkal.

A 10,000 koronás rablás. Mint annak idején megirtuk, Molnár István kajdi sertéskereskedőtől mulatozás során egy ismeretlen tettes Szombathelyen 10,000 koronát rabolt el. A rabló Molnárt megtámadta, leteperte és elrabolta a nála levő pénzt. A meginditott nyomozás szálai Sopronba vezettek, hova egy szombathelyi rendőrtisztviselőt küldött ki a kapitányság a vizsgálat megejtése céljából, de a kiküldött rendőrtiszt eredménytelenül jött vissza. Akkor a soproni rendőrség kezdte el a nyomozást és megbizottja, Nagy Sándor polgári biztos világosságot deritett a 10,000 koronás rablásra. Egy többszörösen rovott multu kocsist fogtak gyanuba, akit Sopronból kitiltottak és mivel mégis visszament, éppen 30 napos büntetését töltötte a soproni rendőrségen. A kocsist Steyrics Jánosnak hivják, aki hosszas tagadás után az ellene összegyüjtött vádak sulya alatt megtört és beismerte a rablást. A pénz egy részét egy befőttes üvegbe zárta és elásta. A megnevezett ház kamarájában meg is találta a rendőrség az elásott befőttes üveget, amiben 8950 korona volt. Steyrics nél a rablott pénzből 210 koronát találtak meg.

Heti kronika.

Tisza István Makó diszpolgára. A küldöttség vezetője Petrovics polgármester átnyujtotta Tisza István grófnak a város diszpolgári oklevelét. Tisza hosszas beszédben köszönte meg a városnak irányában ily módon megnyilvánult bizalmát. Beszédében többek között a következőket is mondotta: Rágalom az, hogy a nemzet bármelyik tagja nagyravágyásból idézte volna fel, vagy folytatja a háborut. A békének két nagy ellensége van. Aki a mindenáron való hazafiatlan békét akarja és aki a nemzet létérdekéről más érdekek felé vonja el a nemzet figyelmét és testvérharcot idéz elő. Ez alá vonja a választójogi javaslatot is, amely a jelenlegi formájában a nemzet veszedelme. A legutóbbi bizottsági tárgyalásokból azonban azt a reményt meritette, hogy a megegyezés sikerül.

Pranger József főtanácsossága. A hivatalos lap közli, hogy a király Rohonci Pranger Józsefnek az Osztrák-Magyar Bank főtanácsosává négy évi időtartamra a részvényesek által történt ujból való megválasztását megerősitette.

A 42—50 éves katonak hazabocsájtása. A Zeit jelenti: Beavatott helyről közlik, hogy mindazokat, akik annakidején a katonai szemléken fegyvernélküli katonai szolgálatra alkalmasnak találtattak, behivják népfölkelői szolgálatra. A hadvezetőség elérkezettnek látja az időt arra, hogy a 42—50 éves népfölkelőket hazabocsássa és az igy megüresedett helyeket ezekkel az ujonnan behivandókkal töltse be.

Ausztria az önálla magyar hadseregről. Seidler miniszterelnök nyilatkozott az önálló magyar hadseregről. A védelem és haderőnk a pragmatika szankció értelmében közös. Az 1867. évi XII. törvénycikk második szakasza is a pragmatika szankcióra vezeti vissza az egyesült erővel való védelem közös kötetezettségét. De nemcsak a hadügy közös, hanem a hadsereg egységét is megállapitották. A magyar törvény tizenegyedik szakasza beszél ugyan magyar hadseregről, ezt azonban világosan nem fejti ki. A magyar törvény kilencedik szakasza csakis egy hadseregről beszél, mint a közös védelem eszközéről. A közös hadsereg tehát a 67-es kiegyezés alkatrésze. Ebből magától következik tehát az, hogy a monarchia egyik állama sem tehet a közös hadsereg helyébe önálló hadsereget, annál kevésbbé, mert igy az egyik államban önálló, a másikban pedig közös volna a hadsereg. A magyar szent korona országa hadseregének módositását csak Ausztria hozzájárulásával tehetné. És miután Ausztriát a Reichsrat képviseli, itt kell kikérni a beleegyezésünket.

Marhavásárlási igazolványok. A hivatalos lap kormányrendelete szerint ezuttal a marhavásárláshoz igazolvány kell. A gazdaközönséget a legközelebbről érdeklő rendelet a következőket mondja: Élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjut is) és juhot (beleértve a bárányt is) vásárolni csak igazolvánnyal szabad. Az állattenyésztés előmozditása, valamint a belföldi nagyobb fogvasztási piacok ellátása érdekében a földmivelésügyi miniszter a vásárlási igazolvány kötelezetttsége alól kivételeket állapithat meg. A vásárlási igazolványokat az elsőfoku állategészségügyi hatóság állitja ki. Uj marhalevelek kiállitása, vagy a tulajdonjog átruházásnak igazolása alkalmával a vevő a vásárlás alapjául szolgáló igazolványt mindig köteles felmutatni. Aki élő marhát, vagy juhot vásárlási igazolvány nélkül vesz, vagy az eladásnál közremüködik, az a büntetőjogi felelősségen kivül hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, az állat pedig, amelyről szó van, elkobzandó.

Hirek a háboruról.

Békekötés Oroszországgal. Oroszország Németország, Magyarország-Ausztria, Törökország és Bulguria között március 3.-án békeszerződést kötöt. Az 1-ső cikk kimondja, hogy a szerződő felek között a háboru végetért. A jövőben békében és barátságban kivánnak élni egymással. A 2-ik cikkben kötelezik magukat, hogy megszüntetnek minden propagandát a másik állam kormánya, állami és hadi berendezése ellen. A 3 ik cikk kimondja, hogy a békeszerződéshez mellékelt térképen megállapitott vonaltól nyugatra eső területek nem tartoznak többé Oroszország fennhatósága alá. Az emlitett vonalat egy német-orosz bizottság fogja pontosan kijelölni. — Oroszország lemond arról, hogy bármikép is beavatkozzék ezen területek belügyeibe. Németország, Magyarország-Ausztria pedig e területek jövendő sorsáról a lakossággal egyetértően fognak határozni. A 8-ik cikk kimondja, hogy a hadifoglyokat mindkét fél kölcsönösen hazabocsátja. A 9-ik cikk szerint a szerződő felek kölcsönösen lemondanak a hadi kárpotlásról, még pedig ugy a hadikárok, mint az ellenséges területen véghezvitt katonai intézkedések folytán támadt károk, nemkülönben a rekvirálásokból keletkezett károk megtérítéséről.

Előzetes béke Romániával. Kedden egyrészt Németország, Magyarország, Ausztria, Bulgária és Törökország, másrészt Románi részéről előzetes békeszerződést irtak alá. A végleges béke feltételei: Románia a szövetkezett hatalmak javára lemond a Dobrudzsáról egészen a Dunáig. — A négyes szövetség hatalmai gondoskodni fognak arról, hogy Románia Konstanzán át kereskedelmi utat kapjon a Fekete tengerre. — Román részről elvben elfogadják a Magyarország és Ausztria által a magyar osztrák-román határon követelt határkiigazitásokat. A román határkiigazitásokról jelentik beavatott helyről, hogy elsősorban azoknak a szorosoknak a védelméről van szó, amelyek Romániának szabad utat biztositanak Magyarország felé, másodsorban a gazdasági területeknek védelme jön figyelembe, amelyek a román betörés alkalmával legtöbbet szenvedtek. Stratégiailag jobb határt kell tehát megállapitani Csikvármegye és a szomszédos területeken, Brassó és környéke, valamint a petrozsényi szénvidék részére. Politikai hóditásról nem lehet szó, amit legjobban bizonyit, hogy azon a területen, amelyet akarunk kiigazitásra és amelyet Románia átenged, csak 20—25,000 ember lakik, hegyes, erdős terület ez, amelynek nem politikailag van miránk nézve igen nagy jelentősége. — Hasonlóképen elvben hozzájárulnak a helyzetnek megfelelő gazdasági rendszabályokhoz. — A román kormány kötelezi magát, hogy azonnal legalább is 8 hadosztályt leszerel. A leszerelést Mackensen hadseregcsopot főparancsnoksága és a román legfőbb hadvezetőség közösen eszközlik. Mihelyt Oroszország és Románia között helyre áll a béke, a román sereg többi részét is le kell szerelni, kivéve azokat a csapatokat, amelyek esetleg az orosz-román határon biztonsági szolgálatra szükségesek. — A román csapatoknak azonnal ki kell üriteniök a megszállott magyar és osztrák területeket.

A gabona készlet Ukrajnaban. A svajci ukrán iroda közli, hogy Cherson tartományban egymagában nyolcvan millió pud gabonakészlet van. Az összes tartományokban több száz millió pud gabonakészlet van raktáron.

Köszönetnyilvánitás

A szives részvét szeretetteljes és számos tanujeleiért, hőn szeretett jó nővérünk, illetve sógornőnk és rokonunk

Ritthammer Julianna

temetése alkalmából, tisztelt barátainknak és ismerőseinknek ez uton szivből eredő köszönetet mond

Léka, 1918. március 9.-én.

a Ritthammer család.

Egy csinos

lakóház,

üzlethelyiséggel együtt, a vasut közelében azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Közhirré teszem, hogy vőm Unger Elek tulajdonát képező, a kőszegi 2059. 1974. és 1408. sz. telekjegyzőkönyvekben (6146—49), 5414, 2920, 2942, 2921, 5387, 5296. és 2961/b. hrszámok alatt felvett gyümölcsöst a „Kölbl" dűllőben, szántóföldeket a „Luppi", a „Gubahegy" és Schwarzacker" dűllőkben önkéntes nyilvános magánárverésen irodámban **folyó évi március 17.-en délután 3 órakor** eladni fogom. — Közélebbi feltételek irodámban megtudhatók.

Kőszeg, 1918 március 8. án.

Dr. Stúr Lajos
ügyvéd.

Hengerszék hengerek rovátkolása és csiszolása

leggyorsabban a téli hónapokban eszközölhető. küldje tehát hengereit azzal a **Magyar Motor és Gépgyár Részvénytársasághoz. Szombathelyre**

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg **netto 3½%-os** kamatozással betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánvaltokat mindenkor a legelőnyösebbel.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra, **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen beváltja szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.

Ertékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 24 millió koronán felül. Saját tőkéi 2,700.000 korona.

A Körmendi Általános Takarékpénztár-R.-T. zárszámadása az 1917. üzletévről.

MÉRLEG 1917. december 31.-én.

Vagyon	K	f
Készpénz	36212	67
Követelés az oszt.-magy. banknál K 694·86		
„ „ a postatak.-pénztárnál „ 5063·92	5758	78
Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	40283	—
Értékpapirok*)	66316	02
Váltók	733867	45
Folyószámlai követelések	22543	58
Jelzálogkölcsönök	8845	—
Berendezés	600	—
Függő értékpapir kamatok	600	—
Takarékbiztositási illeték és díj	466	78
Befizetés a pénzintézeti központnál	400	—
	915893	28

Teher		K	f
Részvénytőke		100000	—
Rendes tartalékalap		19000	—
Betétek:			
Takarékbetétek	K 564463·56		
Takarékegyleti betétek	„ 23243·—		
Takarékbiztositási betétek	„ 45690·40		
Csoportos betétek	„ 56503·—		
Folyószámla betétek	„ 78210·11	768110	07
Fel nem vett osztalék		84	—
Hátralékos betét kamatadó		1269	62
Előre beszedett kamatok		10800	—
Tisztióvadék		4000	—
Tiszta nyereség		12629	59
		915893	28

Kiadás — **VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA 1917. december 31-én.** — Bevétel

Veszteség		K	f
Takarékbetéti kamatok	K 21255·90		
Takarékegyleti kamatok	„ 1120·—		
Takarékbiztositási kamatok	„ 1800·—		
Csoportos betéti kaatok	„ 2200		
Tőke kamatadó	„ 2649·39		
Állami és községi adó	„ 4907·95		
Üzleti költségek	„ 2954·62		
Lakbér	„ 950·—		
Tiszti fizetések	„ 7020·—		
Leirások	„ 4000·—	48857	86
Nyereség		12629	59
		61487	45

Nyereség	K	f
Nyereségáthozat 1916-ról	936	30
Értékpapir kamat	3400	62
Kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek	55584	36
Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék kamata	1566	17
	61487	45

Körmend, 1917. december 31-én.

Spránszky Sándor, pénztárnok — *Lassner Pál,* ügyvezető igazgató.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Czedera Mátyás, alelnök — *Grünbaum Gyula,* igazg. tag. — *Grünbaum Béla,* elnök — *Geiszler János,* igazg. tag. — *Konkoly Ignácz,* igazg. tag.

Jelen mérlegszámlát, veszteség- és nyereség-számlát az intézet fő- és segédkönyveivel összehasonlitottuk és mindenben egyezőnek találtuk.

Wurmfeld Ignácz, felügyelő-bizottsági elnök. — *Adler Miksa,* felügyelőbizottsági tag. — *Fritz Ede,* felügyelőbizottsági tag.

Meghivó.

A KÖRMENDI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

XXII. évi rendes közgyülését

1918. évi márczius hó 24-én délelőtt 11 órakor Körmenden,

az intézet helyiségében fogja megtartani és erre az intézet részvényeseit teljes tisztelettel meghivja.

A KÖZGYÜLES TÁRGYSOROZATA:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései. 2. Az 1917. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése. 3. Határozatok az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvénye felett. 4. Nyereség felosztása. 5. Felügyelőbizottság választása. 6. Esetleges inditványok.

Az igazgatóság.

A helybeli **városi faiskolában** alma- és körte oltványok, alacsony, félmagas és magas törzsüek, kaphatók nagy választékban darabonkint 2 koronáért.

Faiskolakezelő.

Alma,

szép elsőrendü almára vevő vagyok, kisebb nagyobb mennyiségben, kérek ajánlatot az ár minőség és a mennyiség megjelölésével. Lédner gyümölcs és csemege kereskedő. Budapest, József utca 9.

Jól épitett pajta,

amely alatt pince is van, az Árpád-tér 27. sz. házhoz tartozó, **eladó.** Közelebb felvilágositás a jelzett házban nyerhető.

Hirdetmény.

A kőszegi kir. járásbiróság közhirré teszi, hogy az állitólag elveszett következő okirat: a kőszegi takarékpénztár által 1917. julius 20.-án kiállitott 272 V. 64317 folyó számu K. J. jegyü 6000 Kr. egyenlegü takarékpénztári betéti könyv megsemmisitése iránt az eljárást Haberl József birtokos felsőrajki lakos kérelmére folyamatba tette. Ennélfogva felhivja az emlitett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő naptól számitott egy év alatt az okiratot a biróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a biróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó ujabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánitani.

Kőszeg, 1918. évi február hó 21.-én.

Dr. Manninger Sándor s. k.
kir. járásbiró.

A kiadmány hiteléül:

Zakál
kir. jb. irodatiszt

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.